

**DERINIMO PAŽYMADEL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ DARNAUS VYSTYMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIVP-485“ PROJEKTO**

Nr.	Institucija	Pastaba, pasiūlymas	Atsižvelgta/neatsižvelgta/atsižvelgta iš dalies (paaiškinimai)
1.	Lietuvos kurortų asociacijos 2021 m. liepos 19 d. raštas	<p>Nutarimo projekte yra nurodoma, kad Įstatymo projektu siūlomas teisinis reglamentavimas yra netikslingas ir perteklinis. Įstatymo projekte numatytas reglamentavimas, turi atitikti jau dabar galiojančių teisės aktų ir kitų poįstatyminių teisės aktų nuostatas.</p> <p>Su šia Ministerijos pozicija negalime sutikti, kadangi kaip buvo nurodyta aiškinamajame rašte, Lietuvos kurortų asociacijos paruoštos prezentacijose, kurios buvo pristatytos tiek Ministerijai, tiek Seimo nariams, šiuo metu kurortų ir kurortinių teritorijų veiklą, finansavimo išteklius ir kitus klausimus reglamentuoja beveik 20 skirtingų teisės aktų, reguliavimas yra išskaidytas, o viename teisės akte tai nėra tinkamai susisteminta.</p> <p>Lietuvos kurortų valstybinė svarba atspindėjo Lietuvos valstybės susikūrimo bei vystymosi laikotarpyje. Lietuvos kurortų įstatymas buvo išleistas 1932 m., kitais metais buvo išleistos taisyklės šiam įstatymui vykdyti, kas paskatino tiek naujų kurortų, tiek esamų kurortų vystymąsi. Iki Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės atkūrimo kurortų veikla buvo aiškiai reglamentuota, turint aiškią valdymo, priežiūros ir koordinavimo veiklų sistemą. Tuo tarpu esamas kurortų ir kurortinių teritorijų reglamentavimas yra išskaidytas, nesant vieningo ir aiškaus teisės akto. Įstatymo projektu stengiamės siūlomi sprendimai toms problemoms, kuriuos šiuo metu netinkamai, nepakankamai arba visai nesureguliuoti dabar galiojančių teisės aktų.</p> <p>Pažymėtina ir tai, kad kurortų ir kurortinių teritorijų teisinis reguliavimas svarbus ir užsienio šalyse. Vokietija, Austrija, Bulgarija, Estija, Latvija, Lenkija, Prancūzija, Slovakija turi nacionalinius kurortų veiklą reglamentuojančius įstatymus.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Teisėkūros įstatyme įtvirtintas tikslingumo principas reiškia, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis, taip pat įtvirtintas proporcingumo principas, reiškia, kad pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią naštą <...>.</p> <p>Šiuo metu kurortų ir kurortinių teritorijų veiklą, finansavimo ištekliai ir kiti klausimai sureglamentuoti skirtinguose teisės aktuose, kuriuose nustatytas reguliavimas apima ir kurortų reguliavimo sritį, todėl Įstatymo projektu siūlomas teisinis reglamentavimas turėtų būti pagrįstas, tikslingas, pasirinktos tinkamos siūlomos teisinio reguliavimo priemonės.</p>

2.		<p>Nutarimo projekte yra nurodoma, kad kituose įstatymuose įtvirtintos sąvokos neturėtų būti kartojamos Įstatymo projekte. Keturios iš dešimties Įstatymo projekto 2 straipsnyje pateiktų sąvokų („apgyvendinimo paslauga“, „gamtiniai gydomieji veiksniai“, „kurortas“, „kurortinė teritorija“) beveik identišškai atkartoja Turizmo įstatymo 2 straipsnio sąvokų apibrėžtis.</p> <p>Paaiškiname, kad pirminiame Įstatymo projekte šios sąvokos buvo identiškos Turizmo įstatyme numatytoms sąvokoms. Tačiau Įstatymo derinimo procese gavome Lietuvos kalbos komisijos išvadą, kuriose buvo nurodyta, kad Turizmo įstatyme numatytos sąvokos yra būtent netikslios ir neatitinkančios lietuvių kalbos normų, jau ne vieną kartą komisija teikė pastabas dėl šių sąvokų, todėl naujame įstatyme pasiūlė įtvirtinti kalbiškai teisingas sąvokas, o korekcijas atlikti būtent Turizmo įstatyme.</p> <p>Nutarimo projekte taipogi akcentuojama, vartojama sąvoka „rekreaciniai ištekliai“ identiška Lietuvos Respublikos pajūrio juostos įstatyme įtvirtintai rekreacinių išteklių sąvokai. Pažymėtina, kad Pajūrio juostos įstatymas reglamentuoja ir yra taikomas tik pajūrio juostai, todėl ir jame naudojama sąvoka apibrėžia tik šio kraštovaizdžio rekreacinius išteklius. Tuo tarpu Įstatymo projekte vartojama sąvoka „rekreaciniai ištekliai“ būtų taikoma išskirtinai kurortų ir kurortinėms teritorijoms. Taigi, siūlome diskutuoti, jeigu Jūsų manymu sąvokos turėtų būti kitokios, o ne visiškai atmesti paruoštą Įstatymo projektą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Kituose įstatymuose įtvirtintos sąvokos neturėtų būti kartojamos Įstatymo projekte. Keturios iš dešimties Įstatymo projekto 2 straipsnyje pateiktų sąvokų („apgyvendinimo paslauga“, „gamtiniai gydomieji veiksniai“, „kurortas“, „kurortinė teritorija“) beveik identišškai atkartoja Turizmo įstatymo 2 straipsnio sąvokų apibrėžtis, t. y. pakeista tik žodžių tvarka sakinyje. Įstatymo projekte vartojama sąvoka „rekreaciniai ištekliai“ identiška Lietuvos Respublikos pajūrio juostos įstatyme įtvirtintai rekreacinių išteklių sąvokai. Pažymėtina, kad 2018 m. birželio 30 d. Turizmo įstatymo pakeitimo įstatymu Nr. XIII-1447, buvo atsisakyta rekreacinių išteklių sąvokos ir Turizmo įstatymo 14 straipsnio „Sveikatingumo ir sveikatinimo paslaugos“, kadangi šios sąvokos ir minėtame straipsnyje įtvirtintos nuostatos dubliavosi su sveikatos apsaugos srities kompetencijai priskirtais teisės aktais. Pažymėtina, kad sąvokų dubliavimas keliuose įstatymuose, jas pakoreguojant, neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnyje numatyto teisėkūros aiškumo principo. Analogiškų nuostatų dubliavimas keliuose įstatymuose laikytinas neigiama praktika, sunkinančią teisėkūros procesą ir didinančią kolizinių normų atsiradimo galimybę.</p>
3.		<p>Nutarimo projekte akcentuojama, kad Įstatymo projekto 4 straipsnyje ir 7 straipsnio 2 dalyje siūloma nustatyti Kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros strategija neatitinka nei vieno iš Strateginio valdymo įstatyme nustatytų planavimo dokumentų tipų.</p> <p>Panašios pastabos sulaukėme ir Seimo kanceliarijos Teisės departamento, jog pagal Strateginio valdymo įstatymą turi būti nustatytas dokumento lygmuo ir tipas. Mūsų nuomone tai turėtų būti aukščiausiojo lygio strateginio lygmens planavimo dokumentas - strateginio lygmens planavimo dokumentas – 10</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pabrėžtina, kad 2021 m. sausio 1 d. įsigaliojus Strateginio valdymo įstatymui, prasidėjo naujas strateginio planavimo procesas: Strateginio valdymo įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas imperatyvas, kad valstybės pažanga ir jai reikalingos lėšos planuojamos tik šiame įstatyme nustatytuose planavimo dokumentuose. Pažymėtina, kad Įstatymo projekto 4 straipsnyje ir 7 straipsnio 2 dalyje siūloma</p>

		<p>metų ir ilgesnės trukmės planavimo dokumentai, kuriuose suplanuojamos ilgalaikės ir darnios valstybės pažangai užtikrinti reikalingos prielaidos (nustatoma valstybės pažangos vizija ir vystymosi kryptys, strateginiai tikslai ir pažangos uždaviniai, teritorijų panaudojimo funkciniai prioritetai, taip pat kiti elementai, privalomi pagal Europos Sąjungos teisės aktus ir (arba) kitus tarptautinius įsipareigojimus) (Strateginio valdymo įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punktas). Tačiau vis dėlto tai turėtų būti Vyriausybės prerogatyva nuspręsti kokio lygio dokumentas turi būti tvirtinamas. Jeigu, Jūsų manymu, jau Įstatymo projekte turi būti nustatytas lygmuo ir tipas, šias korekcijas galima atlikti.</p>	<p>nustatyti Kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros strategija neatitinka nei vieno iš Strateginio valdymo įstatyme nustatytų planavimo dokumentų tipų.</p>
4.		<p>Nutarimo projekte nurodoma, kad Įstatymo projekte neturėtų būti reglamentuojama viena iš vietinių rinkliavų, t. y. vietinė rinkliava už naudojimąsi kurortų ir kurortinių teritorijų viešąja turizmo ir poilsio infrastruktūra ir siūloma atsisakyti Įstatymo projekto 17 straipsnio „Vietinė rinkliava“, nes vietinės rinkliavos reglamentuojamos Rinkliavų įstatyme. Iš tiesų, juk šio straipsnio antra dalis ir numato, kad rinkliavos tvirtinamos pagal Rinkliavų įstatymą. Taigi, šiuo straipsniu tik siekiame sistemiškumo ir aiškumo viename teisės akte.</p>	<p>Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad vietinės rinkliavos reglamentuojamos Rinkliavų įstatyme, kuriame nustatyta vietinių rinkliavų nustatymo tvarka, vietinių rinkliavų objektas, t. y. už ką savivaldybės taryba turi teisę savivaldybės teritorijoje nustatyti vietines rinkliavas. Įstatymo projekte neturėtų būti reglamentuojama viena iš vietinių rinkliavų, t. y. vietinė rinkliava už naudojimąsi kurortų ir kurortinių teritorijų viešąja turizmo ir poilsio infrastruktūra.</p>
5-6.		<p>Nutarimo projekte nurodoma, kad nepritartina Įstatymo projekto 8 straipsnio 6 dalies nuostatai, kad „savivaldybių, į kurių teritorijas patenka kurortai ar kurortinės teritorijos, biudžetams kartu su kitomis gaunamomis finansavimo lėšomis kiekvienais metais skiriama papildoma specialioji tikslinė valstybės biudžeto dotacija turizmui, kaip atskirai verslo šakai, skatinti“. Metodikos įstatyme yra įtvirtinti du savivaldybių išlaidų struktūrų skirtumus lemiantys rodikliai – „savivaldybės teritorijoje esančių gyvenamųjų vietovių, kurioms suteiktas kurorto statusas, bendras plotas“ ir „savivaldybės teritorijoje esančių gyvenamųjų vietovių, kurioms suteiktas kurortinės teritorijos statusas, bendras plotas“ ir atitinkami šių rodiklių koeficientai, pagal kuriuos kurorto ir kurortinės teritorijos statusą turinčių savivaldybių biudžetams yra priskiriami papildomi</p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. 1 pastabą. Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatyme yra įtvirtinti du savivaldybių išlaidų struktūrų skirtumus lemiantys rodikliai – „savivaldybės teritorijoje esančių gyvenamųjų vietovių, kurioms suteiktas kurorto statusas, bendras plotas“ ir „savivaldybės teritorijoje esančių gyvenamųjų vietovių, kurioms suteiktas kurortinės teritorijos statusas, bendras plotas“ ir atitinkami šių rodiklių koeficientai, pagal kuriuos kurorto ir kurortinės teritorijos statusą turinčių</p>

	<p>pajamų šaltiniai iš gyventojų pajamų mokesčio. Pažymėtina, kad toks papildomas pajamų šaltinis minėtoms savivaldybėms 2021 m. sudaro 5,1 mln. eurų.</p> <p>Dar kartą atkreipiame dėmesį, kad Jūsų nurodomas skiriamas finansavimas yra nepakankamas ir jis nuosekliai mažėja kiekvienais metais. Lietuvos kurortų asociacijos nuomone, šiuo metu galiojantis finansavimo modelis pagal teritorijos plotą nėra racionalus. Palyginimui, Palangoje gyventojų skaičius: 17 990, turistų skaičius: 353 028, Palangos miesto teritorijos plotas – 7907,73 ha. Tuo tarpu Šiaulių miesto teritorija vos didesnė – 8112,99 ha. Tačiau akivaizdžiai negalime lyginti turistų skaičiaus, kurie apsilanko Palangoje, ir kurie Šiauliuose. Dėl šios priežasties siūlome tobulinti šiuo metu galiojančią tvarką numatant tikrąjį poreikį atliepiančią finansavimą kurortams ir kurortinėms teritorijoms – kas prisidėtų prie šių vietovių vystymo ir turizmo sektoriaus plėtros visos šalies mastu. Kaip papildomą alternatyvą Asociacija 2020 m. ne kartą yra teikusi siūlymą numatyti ir specialią tikslinę valstybės biudžeto dotaciją turizmui, kaip atskirai verslo šakai, skatinti, kuri būtų skiriama atsižvelgiant į oficialų suteiktų nakvynių skaičių bei būtų panaudojama visų Lietuvos savivaldybių turizmo skatinimo reikmėms.</p> <p>Nors Ministerija nurodo, kad savivaldybės, į kurių teritorijas patenka kurortai ar kurortinės teritorijos, pajamų gali gauti iš vietinių rinkliavų, kurias savivaldybės taryba pagal Rinkliavų įstatymą turi teisę nustatyti savivaldybės teritorijoje. Didžiausią dalį šių gaunamų rinkliavų kaip tik ir sumoka į savivaldybės teritoriją atvykstantys turistai. Tokios savivaldybių gaunamos papildomos pajamos iš turistų suteikia galimybę kurortinėms ir kurortinių teritorijų statusą turinčioms savivaldybėms turėti ir atitinkamus finansinius išteklius, o tai sudaro galimybę savivaldybių biudžeto lėšomis plėtoti infrastruktūrą.</p> <p>Tačiau jau ne kartą akcentavome Ministerijai, kad nei valstybės skiriami finansiniai ištekliai, nei pajamos, gaunamos iš vietinių rinkliavų, nėra pakankamos.</p>	<p>savivaldybių biudžetams yra priskiriami papildomi pajamų šaltiniai iš gyventojų pajamų mokesčio.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad savivaldybės, į kurių teritorijas patenka kurortai ar kurortinės teritorijos, pajamų gali gauti iš vietinių rinkliavų, kurias savivaldybės taryba pagal Rinkliavų įstatymą turi teisę nustatyti savivaldybės teritorijoje. Didžiausią dalį šių gaunamų rinkliavų kaip tik ir sumoka į savivaldybės teritoriją atvykstantys turistai. Tokios savivaldybių gaunamos papildomos pajamos iš turistų suteikia galimybę kurortinėms ir kurortinių teritorijų statusą turinčioms savivaldybėms turėti ir atitinkamus finansinius išteklius, o tai sudaro galimybę savivaldybių biudžeto lėšomis plėtoti infrastruktūrą.</p>
--	---	---

		<p>Kurortai ir kurortinės teritorijos yra svarbūs ne vien dėl šalies įvaizdžio kūrimo, sveikatinimo, tačiau prisideda kurdami BVP, kurio tiesioginis poveikis sudaro 1,8 proc., netiesioginis poveikis sudaro 3,1 proc. Turizmas kurortuose ir kurortinėse teritorijose sudaro 40 proc. visos šalies kontekste, todėl jų priežiūrai, vystymui, plėtrai, rinkodarai reikalingas išskirtinis dėmesys. 30-40 proc. kurortuose besiilsinčiųjų – užsieniečiai.</p> <p>Lietuvos kurortai ir kurortinės teritorijos teikiamomis kurortinio gydymo ir turizmo paslaugomis gebėtų konkuruoti užsienio šalių rinkomis, tad būtina skatinti atvykstantįjį turizmą ir investicijas. Būtent todėl Lietuvos kurortų asociacija prašo atkreipti valstybės dėmesį į kurortų svarbą ir išskirtinumą bei tokiu būdu prisidėti prie Lietuvos turizmo sektoriaus stiprinimo ir visuomenės labui kuriamo gėrio.</p>	
7.		<p>Nutarimo projekte nurodoma, kad Įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalies 5 punkte ir 9 straipsnyje numatomas reguliavimas dubliuoja minėtas Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo nuostatas, o Įstatymo projekto 14–16 straipsnių nuostatos atkartoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. balandžio 12 d. nutarimo Nr. 350 „Dėl Reikalavimų kurorto ir kurortinės teritorijos statusui suteikti tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtinto Dokumentų ir pasiūlymų, reikalingų kurorto arba kurortinės teritorijos statusui suteikti ar panaikinti, pateikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašo nuostatas.</p> <p>Dar kartą akcentuojame, kad šio Įstatymo projekto tikslas apjungti ir susisteminti beveik 20 skirtingų teisės aktų, kurie šiuo metu reglamentuoja kurortų ir kurortinių teritorijų veiklą, finansavimo išteklius ir kitus klausimus. Siekiame lygiuotis į kitas Europos valstybes, kurios yra pripažinusios šių teritorijų unikalumą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žr. 1 pastabą.</p> <p>Numatomas teisinis reguliavimas turi derėti su esamu reguliavimu.</p> <p>Įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalies 5 punkte ir 9 straipsnyje numatomas reguliavimas dubliuoja minėtas Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo nuostatas, o Įstatymo projekto 14–16 straipsnių nuostatos atkartoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. balandžio 12 d. nutarimo Nr. 350 „Dėl Reikalavimų kurorto ir kurortinės teritorijos statusui suteikti tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtinto Dokumentų ir pasiūlymų, reikalingų kurorto arba kurortinės teritorijos statusui suteikti ar panaikinti, pateikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašo nuostatas.</p>
8.		<p>Nutarimo projekte nurodoma, kad Įstatymo projekto 18 str. 1 d. nurodytų savivaldybės ir vietovės lygmens turizmo ir rekreacijos schemas, įvardintos kaip specialiojo teritorijų</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žr. 1 pastabą.</p>

		<p>planavimo dokumentai, negalėtų būti rengiamos, nes tokios rūšies specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo Teritorijų planavimo įstatymas nenumato.</p> <p>Pažymėtina, kad dalyje Lietuvos Respublikos savivaldybių tokie specialieji planai yra parengti ir taikomi, pvz. Anykščių miesto turizmo ir rekreacijos spec. planas¹, todėl atsižvelgiant į objektyvią faktinę situaciją numatoma, kad paskelbus atitinkamus miestus kurortais, jie galėtų būti tvarkomi pagal šiuos specialiuosius planus. Be to, siūlytina kurortų atžvilgiu numatyti galimybę tokį planą rengti pagal Ministerijos tvirtinamas taisyklės (pvz. Turizmo ir rekreacijos schemų ir planų (projektų) rengimo taisyklės).</p> <p>Įstatymo projektu siekiama pakoreguoti perteklinį ir kurortų gyvenimą apsunkinantį reguliavimą, numatyti lengvesnius modernaus kraštovaizdžio kūrimo procesus ir unikalios kurortinės architektūros išsaugojimo procesus, padidinti savivaldos savarankiškumą.</p>	<p>Numatomas teisinis reguliavimas turi derėti su jau galiojančiu reguliavimu ir teisės sistema.</p>
9.		<p>Įstatymo projekto 2 straipsnio 10 punkte apibrėžtoje sanatorinio sveikatinimo paslaugos sąvokoje nurodoma, kad ši paslauga apima medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo paslaugas ir teikiama tik kurortuose ir kurortinėse teritorijose naudojant išplėtotą specialią jų infrastruktūrą. Vertintina, jog siūlomas įtvirtinti reguliavimas yra diskriminacinis kitų medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo paslaugų teikėjų, kurie teikia analogiškas paslaugas ne kurortinėje zonoje, atžvilgiu.</p> <p>Negalime sutikti su tokia Ministerijos pozicija, kad šis reguliavimas yra diskriminacinis. Įstatymo projekte naudojama ši sąvoka - sanatorinio sveikatinimo paslauga - holistiniu požiūriu į sveikatą grindžiama kompleksinė paslauga žmonių sveikatai, jų fizinei ir psichinei gerovei stiprinti, apimanti medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo paslaugas, kurioms naudojamas bent vienas iš gamtinių gydomųjų</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Medicininės reabilitacijos, kaip ir visų kitų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas, nėra susijęs su kurortų ir kurortinių teritorijų vystymu. Medicininės reabilitacijos ir kurortų ar kurortinių teritorijų teikiamos paslaugos yra skirtingos sąvokos, kurias apibrėžia skirtingi nacionaliniai teisės aktai. Medicininė reabilitacija yra asmens sveikatos priežiūros paslauga, reglamentuota Sveikatos draudimo įstatyme. Įstatymo projekte ji yra netiksliai interpretuojama ir nurodoma kaip sveikatinimo paslauga. Pastebėtina, jog siekiama įtvirtinti, kad sanatorinio sveikatinimo paslauga gali būti teikiama tik kurortuose ir kurortinėse teritorijose naudojant išplėtotą specialią jų infrastruktūrą. Vertintina, jog siūlomas įtvirtinti reguliavimas yra diskriminacinis</p>

		<p>veiksnių, ir teikiama tik kurortuose ir kurortinėse teritorijose naudojant išplėtotą specialią jų infrastruktūrą.</p> <p>Šiuo Įstatymo projektu tik norime įtvirtinti faktinę situaciją, kad kurortuose ir kurortinėse teritorijose yra teikiama kompleksinė paslauga, sujungianti tiek medicininės gydymo paslaugas, tiek palankią žmogui aplinką bei infrastruktūrą (klimatas, mineralinis vanduo, rekreaciniai želdiniai ir t.t.). Akivaizdu, kad kurortuose esančios sanatorijos skiriasi nuo ne kurortuose esančių sanatorių. Be to, Lietuvoje iš viso yra apie 20 sanatorių, būtent kurortuose yra didžiausia jų koncentracija, būtent į šiose vietovėse įkurtas sanatorijas atvyksta užsieniečiai, nes vertina ne tik paslaugas, bet ir kraštovaizdį, gamtinius gydomuosius veiksnius bei sukurta infrastruktūrą.</p>	<p>kitų medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo paslaugų teikėjų, kurie teikia analogiškas paslaugas ne kurortinėje zonoje, atžvilgiu.</p> <p>Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 2 straipsnio 1 punkte asmens sveikatos priežiūra apibrėžta kaip valstybės licencijuota fizinių ir juridinių asmenų veikla, kurios tikslas – laiku diagnozuoti asmens sveikatos sutrikimus ir užkirsti jiems kelią, padėti atgauti ir sustiprinti sveikatą. Medicininė reabilitacija, vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro patvirtintu Medicininės reabilitacijos įstaigų (padalinių) veiklos specialiųjų reikalavimų aprašu yra kompleksinis medicininių reabilitacijos priemonių (kineziterapijos, ergoterapijos, logoterapijos, ortopedinių ir techninės pagalbos priemonių, psichologinės ir socialinės pagalbos, fizioterapijos, gydymo vaistais ir dieta, pacientų ir jų artimųjų mokymo) taikymas, siekiant atkurti sutrikusias paciento biopsichosocialines funkcijas arba, esant negrįžtamiems organizmo pakitimams, jas kompensuoti, arba palaikyti pasiektą paciento biopsichosocialinio funkcinio pajėgumo lygį kompensuoti, arba palaikyti pasiektą paciento biopsichosocialinio funkcinio pajėgumo lygį. Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatyme nurodytas sanatorinis (antirecidyvinis) gydymas yra teikiamas tik vaikams iki 7 metų ir asmenims iki 18 metų, kurie teisės aktų nustatyta tvarka pripažinti neįgaliaisiais.</p>
10.		<p>Nutarimo projekte nurodoma, kad Įstatymo projekto 5 straipsnio 2 dalyje įvardinta pagrindinė Nacionalinio kurortologijos centro funkcija – kurortologinių tyrimų atlikimas. Manytina, kad</p>	<p>Neatsižvelgta.</p>

	<p>tokiems tyrimams vykdyti nėra būtinas naujos įstaigos steigimas, nes ir dabartinis teisinis reguliavimas įgalina vykdyti šiuos tyrimus.</p> <p>Lietuvos kurortų asociacija nesutinka su Ministerijos išvadomis ir argumentais. Būtent dėl to, kad dabartinis teisinis reguliavimas yra neefektyvus, siūloma įkurti Nacionalinį kurortologijos centrą. Galbūt ši įstaiga gali vadintis kitoku pavadinimu arba jos teisinė forma gali būti kitokia, bet šioje vietoje norėtume Ministerijos lyderystės kurortologinių tyrimų atlikimo srityje.</p> <p>Lietuvoje kurortologiniai moksliniai tyrimai nėra naujiena – Kurortologijos mokslinių tyrimų laboratorija buvo įkurta 1967 m. (vad. dr. V. Meška)) su bazėmis Druskininkuose, Birštone ir Palangoje. Ji veikė 25 metus (1967-1992) ir sistemingai tyrinėjo gydymo Lietuvos kurortuose indikacijas ir kontraindikacijas. Per šiuos veiklos metus atlikta 15 mokslo darbų rinkinių, pateiktos 82 metodinės rekomendacijos ir 250 racionalizacinių pasiūlymų. Lietuvos kurortuose veikiančios įstaigos iki šiol naudojasi anuomet sukurtomis metodikomis ir rekomendacijomis. Dalis rekomendacijų yra perimtos ir iš kitų šalių, pvz. Rusijos, Ukrainos, ES šalių, remiantis tose šalyse veikiančių kurortologijos laboratorijų sukurtomis rekomendacijomis. 2006 – 2012 m. Lietuvoje veikė VšĮ Lietuvos kurortologijos tyrimų centras. Pastaraisiais metais kurortologiniai moksliniai tyrimai vykdomi fragmentiškai (t.y. pagal projektines veiklas, atsirius pavienius užsakymus, rašomos disertacijos, bet nėra sistemingų tyrimų.</p> <p>Mūsų nuomone, yra svarbu įkurti Nacionalinį kurortologijos centrą (arba kitą centralizuotą instituciją) ir atlikti kurortologinius mokslinius tyrimus atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu atliekami tik pavieniai mokslo-tiriamieji darbai kurortologijos srityje. Anksčiau atliktų tyrimų rekomendacijos yra naudingos, tačiau atsiranda poreikis naujiems tyrimams atsižvelgiant į tai, kad keičiasi žmonių gyvensena, atsiranda naujų patologijų, iš dalies keičiasi ir ligų pobūdis. Dalis ligų jaunėja – šiandienos „rykštė“ ir psichosomatiniai susirgimai paliečiantys vis jaunesnę ir darbingesnę visuomenės grupę. Panikos atakos, nerimo priepuoliai, stresas, migrena – įtempto gyvenimo būdo pasekmės.</p>	<p>Kurortologiniams tyrimams vykdyti nėra būtinas naujos įstaigos steigimas, nes ir dabartinis teisinis reguliavimas įgalina vykdyti šiuos tyrimus. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 84 straipsnio 1 dalimi, moksliniai tyrimai, eksperimentinės plėtros ir meno veikla valstybinėse ir nevalstybinėse mokslo ir studijų institucijose finansuojami iš teisės aktų nustatyta tvarka skiriamų valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšų, pagal nacionalines mokslo ir technologijų programas, konkursines mokslinių tyrimų programas ar konkursines technologijų programas. Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) konkursinių programų rengimą teisės aktų nustatyta tvarka inicijuoja Lietuvos mokslo taryba ar Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra.</p> <p>Be to, Mokslo ir studijų įstatymo 84 straipsnio 6 dalis nustato, kad su konkursinėmis mokslinių tyrimų programomis susiję Lietuvos ūkio, kultūros, socialinės, sveikatos, krašto ir gamtos apsaugos, kitų sričių moksliniai tyrimai, specialistų rengimas ir kitos veiklos sritys finansuojami iš tvirtinant šias programas joms numatomų lėšų, kuriomis disponuoja suinteresuotos ministerijos, fondai, mokslo ir studijų institucijos, verslo subjektai. Kurortologiniai tyrimai priskirtini būtent šiame punkte minimoms programoms, susijusioms su sveikatos srities tyrimais.</p> <p>Kurortologiniai tyrimai galėtų būti atliekami pasitelkiant Sumanios specializacijos projektus sveikatos srityje arba pasitelkiant tematinės ilgalaikės institucinės MTEP programas (pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro patvirtintą ilgalaikių institucinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros programų inicijavimo, tvirtinimo, vykdymo ir</p>
--	---	--

	<p>Kurortai plečiasi, modernizuojasi, nuolat atnaujinamos sanatorinio gydymo bazės, diegiama nauja fizioterapinių ir balneoterapinių procedūrų įranga – yra visos galimybės Lietuvos kurortams tapti kurortinio gydymo lyderiais ne tik Baltijos šalių regione, bet ir Europoje. Atsiranda vis daugiau galimybių įgalinti natūralius gamtinius išteklius padėti žmonėms be medikamentų. Yra poreikis skatinti sveiką senėjimą. Gamtiniai gydomieji ištekliai gali pasitarnauti ne tik sergančiam, bet ir sveikam organizmui – gali padėti sustiprėti, įgauti daugiau energijos, padidinti produktyvumą – tai nauja niša Lietuvos kurortams. Gamtiniai ištekliai pasižymi stipriomis savybėmis ir tinkamai juos naudojant gali būti efektyvus pakaitalas medikamentams – svarbu žinoti, kaip tiksliai prie konkretaus nusiskundimo juos naudoti. Taip pat dėl savo stipraus poveikio, netinkamai naudojami jie gali sukelti ir nepageidaujamus poveikius – tam išsiaiškinti taip pat reikalingi tyrimai.</p> <p>Šiuo metu kurortuose veikiančios įstaigos atsižvelgia į savilaikį sveikatinimo paslaugų poreikį ir taiko skirtingas metodikas ir paslaugų kompleksus – kaip pavyzdys – atstatomosios procedūros po COVID. Tačiau nėra moksliškai įrodytų ir tarptautiniu lygmeniu pripažįstamais dokumentais aprašytų metodikų bei tokių paslaugų sertifikavimo nacionaliniu mastu (paprastai sakant, sanatorijos neturi tam reikalingų moksliškai pripažintų įrodymų – o tas ypatingai svarbu klientams, ypač užsieniečiams). Remiamasi kitų šalių patirtimi, tačiau nėra Lietuvos mastu patvirtinančių dokumentų, sertifikatų, kurie įrodytų tokių paslaugų efektyvumą – tai sukelia rinkos nepasitikėjimą.</p> <p>Neskiriant reikalingo valstybės dėmesio ir neįgalinant šiuolaikinio mokslo galimybių yra rizika, kad Lietuva praras savo konkurencinį pranašumą. Kaimyninėje Latvijoje natūraliems gamtiniais ištekliais nėra skiriamas reikalingas dėmesys, todėl nėra kurortinio gydymo kultūros, gamtiniai ištekliai dauguma atvejų naudojami sveikatingumui (puoselėjimui), bet ne gydymui, sveikatos stiprinimui.</p> <p>Kurortologinių tyrimų sistemos sukūrimas atneštų šaliai finansinę naudą. Visų pirma, būtų aiškos inovatyvios natūralių gamtinių išteklių taikymo rekomendacijos (kompleksinis išteklių</p>	<p>vertinimo tvarkos aprašą) ar priemonės, skirtas nedidelės apimties trumpalaikiams MTEP darbams įgyvendinti (reikminiai tyrimai pagal Lietuvos mokslo tarybos pirmininko patvirtintą Reikminių tyrimų projektų inicijavimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašą ar vienkartiniai konkursai trumpalaikiams MTEP darbams pagal Lietuvos mokslų tarybos pirmininko patvirtintą Konkursinių prioritetinių mokslinių tyrimų programų rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašą). Pažymėtina, kad 2018–2019 metais sėkmingai įvykdytas reikminis kurortologinių tyrimų projektas „Lietuvos natūralių gamtinių (sveikatos) veiksmų poveikis sveikatai“, taip pat valstybinis mokslinių tyrimų institutas Inovatyvios medicinos centras 2017–2021 m. vykdo ilgalaikę institucinę MTEP programą „Sveikatinimo, inovatyvių diagnostikos ir gydymo metodų taikymo ir ligų prevencijos“.</p>
--	--	---

	<p>taikymas), tuo pat metu tai pasitarnautų rinkodaros tikslams – klientams reikalingi įrodymai, naujausi tyrimai. Lietuvos sanatorijos galėtų tapti balneologinio gydymo oaze ir užsienio šalių piliečiams – čia patrauklios kainos, daugiakalbis personalas, kvalifikuota ir profesionali pagalba sveikatai. Daugelio šalių ligonių kasos turi galimybę kompensuoti gydymo/reabilitacijos išlaidas užsienyje, todėl atsirastų galimybių pritraukti dar daugiau klientų. Galų gale, turimą potencialą, kurortinio gydymo tradicijas ir rekomendacijas privalu išsaugoti ateities kartoms. Kurortai yra patrauklūs turistams, tačiau jie gali pasiūlyti kur kas daugiau, tuo pat metu prisidėdami prie šalies ekonomikos.</p> <p>Jūsų nurodytos MTEP programos yra fragmentiškos, kaip minite 2018–2019 metais sėkmingai įvykdytas kurortologinių tyrimų projektas „Lietuvos natūralių gamtinių (sveikatos) veiksmų poveikis sveikatai“. Sveikintina, kad yra tokia galimybė teikti paraiškas pagal valstybės numatytas temas ir būti atrinktiems Mokslų tarybos, tačiau tai nesprendžia kurortologinių tyrimo problemos iš esmės. Norime daugiau dėmesio iš valstybės šiai sričiai, analogiškai kaip tai daro kitos Europos valstybės:</p> <p>Italija – FORST organizacija (nuo 2003 m.), vykdanči kurortologinius mokslinius tyrimus. Finansuoja mokslinius tyrimus, jie nuolat vykdomi, viešinami, specialistai gauna naujas gaires ir metodikas dirbant su gamtiniais ištekliais;</p> <p>Prancūzija² – AFRETC kurortologinių tyrimų centras (nuo 2004 m.). Kasmet tyrimams skiriama 1,2 mln. Eur. Nuolat vykdomi tyrimai, šiuo metu atliktas tyrimas apie pokovidinį organizmo atsistatymą balneologijos pagalba.</p> <p>Izraelis – atliekami įvairūs tyrimai, skelbiamos tarptautinės gydymo Negyvosios jūros vandeniu rekomendacijos.</p> <p>Turkijoje kurortologiniai tyrimai taip pat įgyvendami, daugėja anglų kalba išleistų mokslinių publikacijų skaičius.</p>	
--	---	--

		Vengrijos mokslininkai kasmet viešina is daugiau mokslinių publikacijų balneologinio gydymo kontekste.	
11.		Nutarimo projekte nurodyta, kad želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros, tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus nustato Želdynų įstatymas, todėl, Įstatymo projekto 18 straipsnio. 19 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktai, 20 straipsnio 2 dalies nuostatos turi būti suderintos Želdynų įstatymu. Paaikškiname, kad dabartinis Įstatymo projektas parengtas pagal galiojantį Želdynų įstatymą, tačiau pakoreguosime šio Įstatymo projekto nuostatas pagal Želdynų įstatymo redakcijos įsigaliosiančios nuo 2021-11-01 nuostatas.	Neatsižvelgta. Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros, tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus nustato Želdynų įstatymas, todėl, Įstatymo projekto 18 straipsnio. 19 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktai, 20 straipsnio 2 dalies nuostatos turi būti suderintos Želdynų įstatymu.
12		<p>Nutarimo projekte nurodoma, kad Įstatymo projekto 18 straipsnio nuostatos prieštarauja Miškų įstatymui. Paaikškiname, kad Miškų įstatymo 5(1) straipsnyje yra aiškiai numatyta, kad savivaldybės atlieka valstybinę funkciją – prižiūri, saugo ir tvarko joms viešosios paskirties rekreacijai ir poilsiui patikėjimo teise perduotus valstybinės miško žemės sklypus. Siūlomu reguliavimu ir yra numatoma, kad patikėjimo teise perduodami valstybiniai miškai bus naudojami rekreacinei paskirčiai.</p> <p>Be to, Miškų įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta nuostata, kurioje aiškiai numatyta galimybė valstybės miškų ūkio politikos kryptis nustatyti ir kitais įstatymais. Įstatymu projektu siekiama kurti išimtinį reguliavimą kurortams ir jų teritorijoms. Šiuo atveju ši norma būtų laikoma <i>lex specialis</i> Miškų įstatymo nuostatų atžvilgiu. Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, kad principo <i>lex specialis derogat legi generali</i> esmė ta, kad, esant bendrosios ir specialiosios normų konkurencijai, yra taikoma specialioji norma (Konstitucinio Teismo 2000 m. spalio 18 d., 2008 m. sausio 21 d., 2008 m. kovo 15 d. nutarimai).</p> <p>Ne kartą esame Jums įvardinę tokia reguliavimo palengvinimo būtinumą, kadangi dabartinis reguliavimas apsunkina viešosios infrastruktūros įrengimą. Todėl Įstatymo projekte ir aiškiai įvardijame kokia infrastruktūra gali būti įrengiama, tai yra miesto teritorijoje esančiuose valstybiniuose</p>	Neatsižvelgta. Įstatymo projekto 18 straipsnyje įtvirtintos nuostatos yra sureglamentuotos specialiųjų Lietuvos Respublikos miškų įstatymo ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymo apimtyje.

		miškuose, suderinus su jų valdytoju, gali būti rengiama viešoji infrastruktūra, skirta viešiesiems rekreaciniams poreikiams: pažintiniai takai su informacijai skirtais statiniais, apžvalgos aikštelės, dviračių ir pėsčiųjų takai, suoliukai, poilsio (žaidimo) aikštelės, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai ar įrenginiai (paprastų konstrukcijų statiniai: tvorėlės, šviestuvai, lauko baldai, pavėsinės, stoginės, laiptai, lieptai, tilteliai, dekoratyvinės skulptūros, informaciniai ženklai ir riboženkliai, kiti teritorijos vieno stiliaus tvarkymo ir puošybos statiniai, miško baldai).	
13.		Nutarimo projekte nurodoma, kad kadangi Įstatymo projektu siūloma suregulamentuoti iki tol neregulamentuotus santykius, privalo būti atliekamas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas. Taipogi, numatomas naujos biudžetinės įstaigos Nacionalinio kurortologijos centro steigimas skiriant jam finansavimą iš ekonomikos ir inovacijų ministerijos valstybės biudžeto asignavimų. Nesutinkame su Ministerijos pozicija, kad Įstatymo projektu siūloma suregulamentuoti iki tol neregulamentuotus santykius. Kaip jau minėjome aukščiau šiuo metu kurortų ir kurortinių teritorijų veiklą, finansavimo išteklius ir kitus klausimus reglamentuoja beveik 20 skirtingų teisės aktų, o šiuo Įstatymo projektu siekiama susisteminti esamą reguliavimą bei pabrėžti kurortų svarbą turizmui Lietuvoje, išskirtinumą ir savarankiškumą. Nacionalinio kurortologijos centro steigimo ir finansavimo klausimu Lietuvos kurortų asociacija neturi diskrecijos teisės nuspręsti už Ministeriją. Todėl tiek prieš rengiant Įstatymo projektą, tiek jau po jo įregistravimo ne kartą kreipėmės į Ministeriją su prašymu susitikti ir aptarti šį Įstatymo projektą bei Nacionalinio kurortologijos centro steigimo ir finansavimo galimybę.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 ir 2 dalimis ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, kadangi Įstatymo projektu siūloma suregulamentuoti iki tol neregulamentuotus santykius, privalo būti atliekamas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, nustatomas galimas teigiamas ir neigiamas poveikis to teisinio reguliavimo sričiai, asmenims ar jų grupėms, kuriems bus taikomas numatomas teisinis reguliavimas, bei atsižvelgiant į numatomo naujo teisinio reguliavimo pobūdį, mastą, įvertinamas poveikis ekonomikai, konkurencijai, valstybės finansams, socialinei aplinkai, viešajam administravimui, teisinei sistemai, kriminogeninei situacijai, korupcijos mastui, aplinkai, administracinei naštai, regionų plėtrai, reglamentuojamoms profesijoms ir kitoms sritims. Atsižvelgiant į tai, manome, kad Įstatymo projektas neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio bei Seimo statuto 135 straipsnio 4 dalies 3 punkto reikalavimų.</p>

14.	<p>Nutarimo projekte nurodoma, kad Įstatymo projekto 23 straipsnio 2 dalyje siūloma nustatyti, kad finansų ministras turi parengti Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo pakeitimo įstatymą ir pateikti jį Seimui, o šio straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, kad Vyriausybė pateikia Seimui Turizmo įstatymo, Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų bei kitų įstatymų, kuriuos būtina pakeisti priėmus šį įstatymą, projektus. Teikiant Įstatymo projektą, teisės akto projekto lydimieji dokumentai nebuvo pateikti.</p> <p>Akcentuojame, kad su diskusijų metu išreikštu Ministerijos pritarimu šiai iniciatyvai, pradėjome parengiamuosius darbus bei įregistravome pagrindinį Įstatymo projektą.</p> <p>Turėjome pagrįstą lūkestį, jog Ministerija ir toliau išliks nuosekli bei tikėjomės Ministerijos lyderystės sprendžiant tiek Nacionalinio kurortologijos centro įkūrimo klausimą, tiek parengiant Įstatymą įgyvendinančius aktus.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Vadovaujantis Seimo statuto 135 straipsnio 5 dalimi, kartu su įstatymo projektu teikiami kiti Seimo priimamų teisės aktų projektai dėl galiojančių teisės aktų pakeitimo ar pripažinimo netekusiais galios, kuriuos būtina priimti, priėmus teikiamą projektą.</p>
-----	--	--